

Pikku-Labbis käy laboratoriossa

Tervetuloa verikokeeseen ja sydänfilmiin!

**Isi, minua jännittää
se latoraborio!**

Pikku-Labbis on allapäin. Hän on kipeä ja olo on keho. Isi silittelee pikkuisensa poskennukkaa.

– Tutkimusten jälkeen olosi varmasti paranee, koska sitten tiedetään, mistä pipi johtuu, isi rohkaisee.

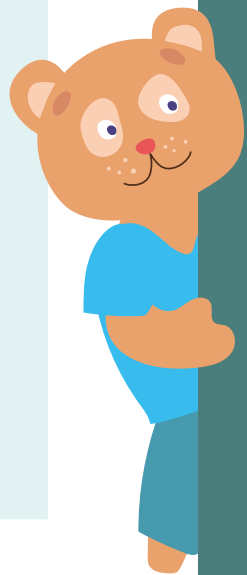
Pikku-Labbista jännittää. Mikä se semmoinen laboratorio oikein on ja mitä siellä tehdään?

– Laboratorio on tutkimuspaikka, jossa verikoe ja sydänfilmi otetaan. Tutkimusten avulla saadaan selville, oletko sinä kipeä ja tarvitsetko jotakin lääkettä, isi kertoo.

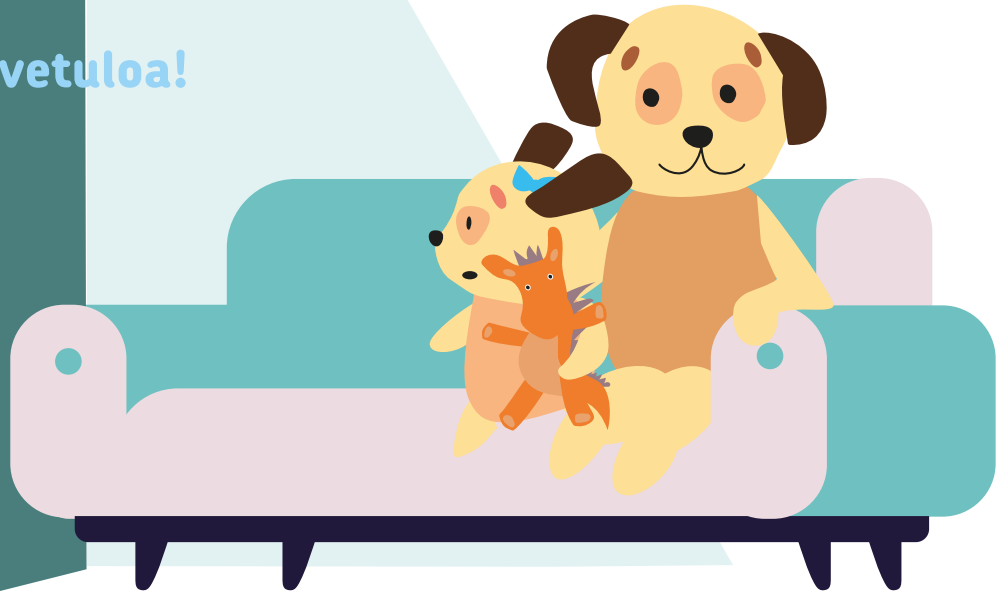

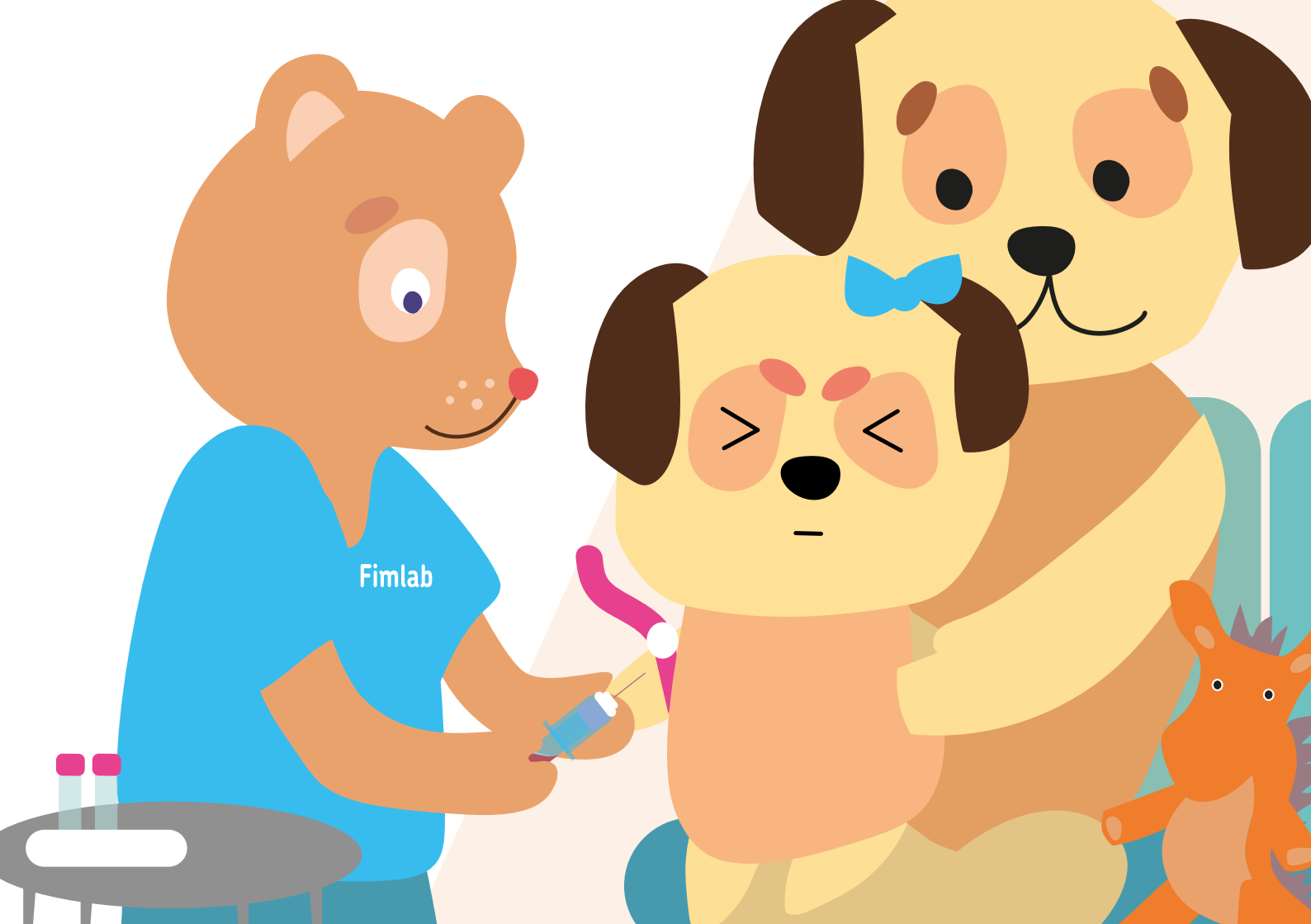
Pikku-Labbis odottaa omaa vuoroaan. Isin kainalossa on turvallista olla. Myös Pikku-Labbiksen kaveri, pehmodrontti, halusi tulla mukaan, koska sitäkin kiinnostaa, mitä laboratoriossa tapahtuu. Pehmodronttia vähän jännittää, ja niinpä Pikku-Labbis pitää siitä oikein tiukasti kiinni.

Pian oven takaa ilmestyy iloiset kasvot.
– Tervetuloa verikokeeseen, Pikku-Labbis!

Tervetuloa!

Fimlab

Pikku-Labbis istuu isin kanssa näyttötuoliin ja katselee ympärilleen. Niin paljon kaikkea mielenkiintoista katsottavaa!

– Laitetaanpa tällainen kuminauha eli staassi tassusi ympärille, kas näin. Se pikkaisen kiristää. Staassin avulla verisuonet näkyvät paremmin, hoitaja juttelee ja puhdistaa näyttökohdan pienellä lapulla.

Hoitaja näyttää neulaa, jolla verinäyte otetaan. Pikku-Labbista jännittää nyt toden teolla. Isi pitää Pikku-Labbiksen tassusta kiinni ja kuiskaa:

– Hyvin se menee, kainaloiseni.

Pikku-Labbis puristaa silmänsä kiinni. Tassun varressa tuntuu pieni pistos. Ja sitten, Pikku-Labbis odottaa, sitten ei tunnukaan enää mitään. Pikku-Labbis raottaa silmiään ja näkee, kuinka pieni näyteputki täyttyy tummanpunaiseksi.

– Oletpa sinä reipas, Pikku-Labbis! Hienosti meni! Katsopas, tästä laitetaan vielä pieni lappunen pistoskohdan päälle, hoitaja hymyilee.

Nyt näyte on otettu. Vähän se nippasi, mutta menipä se nopeasti. Pikku-Labbis saa valita tarran muistoksi uudesta kokemuksesta ja urheudesta.

Pehmodrонтin haluaa piikin ja laastarin!

Verikokeen jälkeen Pikku-Labbis suuntaa isin kanssa seuraavaan odotushuoneeseen. Isi sanoo, että pian Pikku-Labbis pääsee pötköttelemään sydänfilmihuoneen hoitopöydälle. Pikku-Labbista naurattaa. Eihän pöydällä voi pötkötellä! Hassu isi.

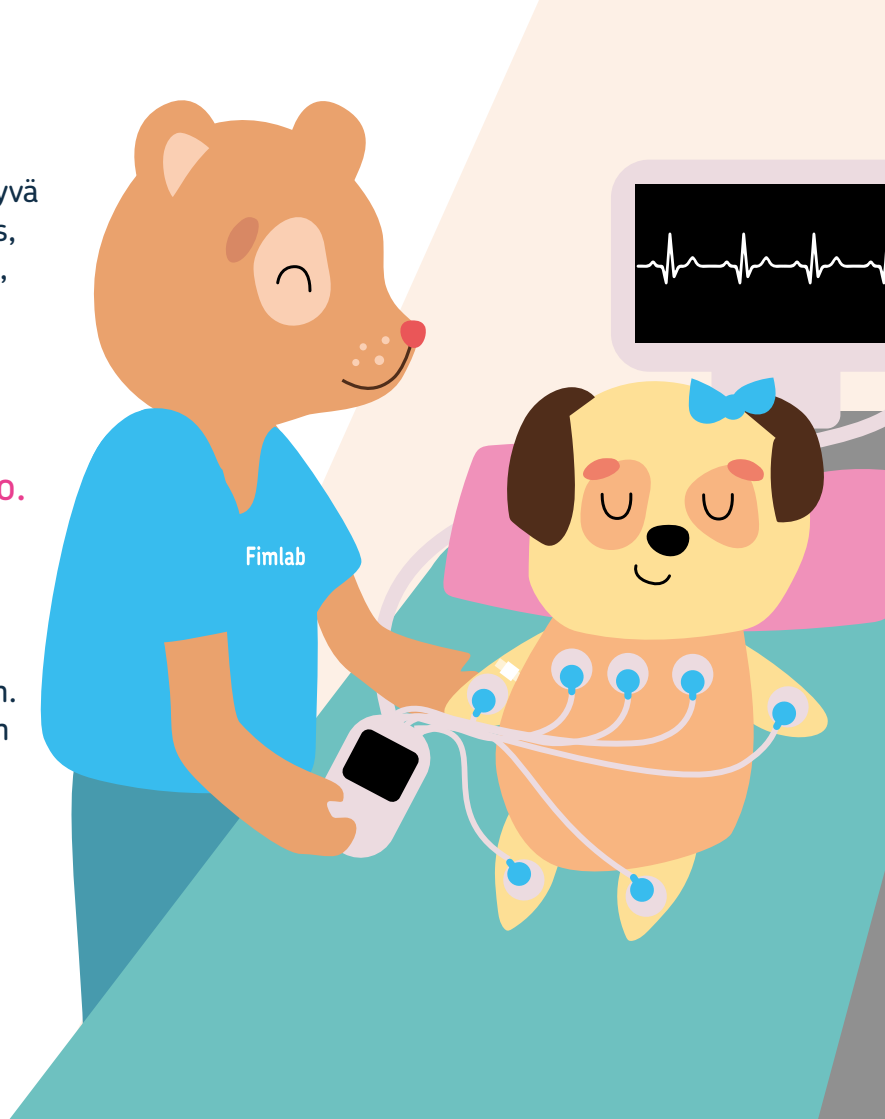
– Isi, pehmodronttia ei jännitä enää,
Pikku-Labbis sanoo.

Reipas drontti!

– Hei, Pikku-Labbis! Oletkin ehtinyt hetken istuskella odottamassa, joten nyt on oikein hyvä hetki tulla sydänfilmiin. No niin, katsotaanpas, kuinka lötkönä pötkönä oikein osaatkaan olla, hoitaja juttelee.

Ja kyllä, sen Pikku-Labbis osaa.
Lötköksi pötköksi muuttuminen on
Pikku-Labbiksen salainen erityistaito.
Hokkus, pokkus, makarooni-okkus!

Pikku-Labbis katselee tarkasti, kun laboratoriohoitaja kiinnittää tarroja Pikku-Labbiksen rintakehälle, ranteisiin ja nilkkoihin. Kun tarrat ovat paikoillaan, niihin kiinnitetään vielä johdot.

Pu-pum, pu-pum, sykähtelee Pikku-Labbiksen sydän. Samaan tahtiin sydänfilmi eli EKG tutkii Pikku-Labbiksen sydäntä ja piirtää sydämen pamppailusta käyrää koneen näytölle. Sydämen pamppailun eli sykkeen piirtämää kuvaa tutkimalla nähdään, toimiiko kaikki, kuten pitääkin.

– Osaitpa todella olla hienosti paikoillasi! hoitaja kehuu ja irrottaa Pikku-Labbikseen sydänfilmin ajaksi liimatut tarrat.

Ennen kuin Pikku-Labbis ehtii tutkimuhuoneen ovelle, hoitaja ojentaa hänelle jotakin.

– Muistoksi tästä käynnistä saat valita vielä mieluisesi tarran kotiin viemisiksi.

Pikku-Labbiksen jännä retki laboratoriossa meni nopeasti. Reipas pikku-Labbis on ylpeä uusista kokemuksistaan, laastarista ja tarroista sekä saamistaan kehuista. Olo on kuin uljaalla ja urhealla leijonalla.

– Isi, mitä seuraavaksi tapahtuu?
Pikku-Labbis pohtii.

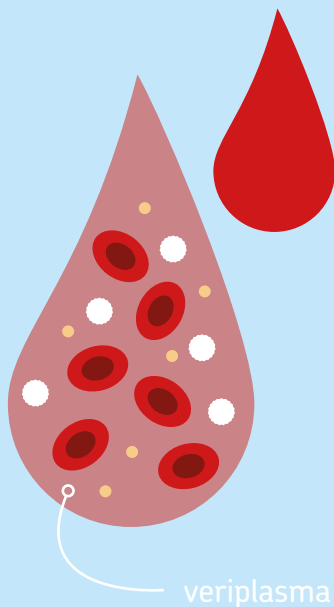
Isi kertoo, että nyt näyte ja sydänfilmi tutkitaan, ja että muutaman päivän päästä lääkäri soittaa ja kertoo, kuinka Pikku-Labbiksen olo saadaan paremmaksi.

**Kotona on pehmo-
drontin vuoro päästä
tutkimuksiin!**

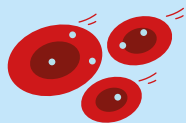

Mitä veri on ja mitä se tekee?

Ihmiskeho on ihmeellisen hieno kokonaisuus, ja siksi siitä on pidettävä hyvää huolta. Toisinaan kehossamme tapahtuu asioita eri tavalla kuin pitäisi. Tällöin olo on usein keho ja kipeä. Laboratoriokokeilla saadaan vinkkejä siihen, kuinka olo voidaan parantaa.

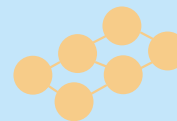
Veri on punaista nestettä, joka kulkee verisuonissa. Veren kautta keho saa happea ja ravinteita. Suurin osa verestä on veriplasmaa. Veren eri solut, eli punasolut, valkosolut ja verihiutaaleet, uivat veriplasmassa.

Punasolut ovat happea kuljettavia pikakiitureita. Kun hengitetään sisään, happea virtaa keuhkoihin. Punasolut kiitävät keuhkoihin ja nappaavat happea kyytiinsä. Punasoluissa happi matkustaa rautaisessa istuimessa, jota sanotaan hemoglobiiniksi. Punasolun kyydissä happi pääsee kiertoajelulle ympäri kehoa.

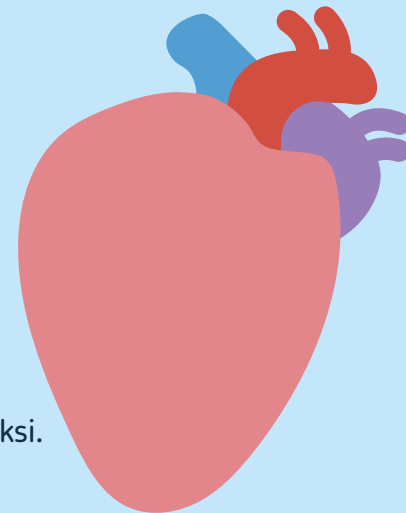

Valkosolut ovat kehon pikkuninjoja, jotka puolustavat elimistöä erilaisilta pöpöiltä eli taudinaiheuttajilta.

Verihiutaaleet auttavat veren hyytymisessä. Kun ihoon tulee haava, verihiutaaleet kiiruhtavat paikalle, tarttuvat toisiinsa ja muodostavat tiheän verkon, johon muu veri hiljalleen hyytyy. Näin syntyy rupi.

Mikä on sydän ja kuinka sitä tutkitaan?

Sydän on rinnassasi pamppaileva elin, jonka tehtävänä on kierrättää verta joka puolelle kehoa. Sydämen pamppailua sanotaan sykkeeksi.

Verisuonet ovat ihon alla olevia kapeita ja pitkiä tunneleita, joita pitkin veri ja siinä olevat tärkeät aineet pääsevät perille kehon jokaiseen osiinsa.

Sydämen toimintaa tutkitaan **sydänfilmillä eli EKG:llä**. Tutkimuksen ajaksi rintaan, nilkkoihin ja ranteisiin liimattavia tarroja kutsutaan elektrodeiksi. Elektrodiin ja niihin kiinnitettävien johtojen avulla sydämen syke saadaan piirtymään kuvaksi koneen näytölle. Syke näkyy kuvassa mutkittavana viivana eli sydänsähkökäyränä. Käyrää tutkimalla nähdään, kuinka sydän toimii.

Tervetuloa lapsen kanssa laboratorioon!

Vinkejä vanhemmille

Käynti laboratoriossa on lapselle jännittävä kokemus. Lapselle kannattaa kertoa tutkimuksista etukäteen, koska valmistautuminen vähentää laboratoriokäyntiin liittyvää pelkoa ja jännitystä. Tämä kirjanen on tarkoitettu avuksi valmistautumiseen.

Ennen tuloa

Varaathan ajan ennen näytteenottoa. Lapsille varataan aika osiosta ”Verikokeet ja/tai virtsatutkimukset ja/tai sydänfilmi (EKG)” tai kaksi peräkkäistä aikaa osiosta ”Verikokeet”.

Kerro lapselle etukäteen, että pistäminen voi hetkellisesti sattua tai kirpaista. On tärkeää, ettei tämä tule lapselle yllätyksenä. Pistoskohta on mahdollista puuduttaa ennen näytteenottoa. Apteekissa ilman reseptiä myytävät puudutevoiteet sopivat tähän tarkoitukseen. Levitä ”taikarasvaa” pakkauksen ohjeen mukaisesti molempiin kyynärtaipeisiin ennen näytteenottoon tuloa.

Näytteenotto

Huomion suuntaaminen toisaalle näytteenoton aikana voi auttaa lapsen jännitykseen. Lapsi voi ottaa esimerkiksi oman lelun mukaan laboratorioon. Voit myös hyräillä tai laulaa lapselle tuttua laulua.

Muista!

Vanhemman rauhallisuus näytteenoton aikana on tärkeää, koska jännittäminen tarttuu lapseen. Halutessaan vanhempi voi jäädä odotushuoneeseen näytteenoton ajaksi.

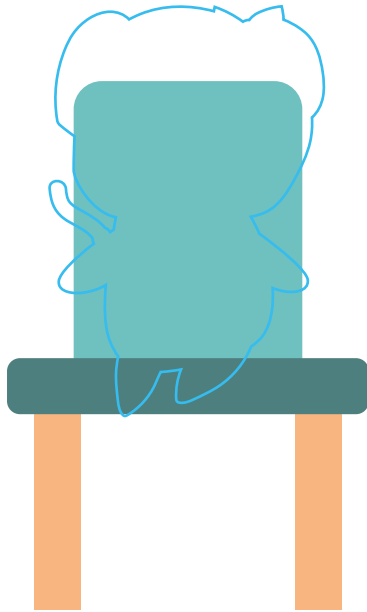
Lue lapselle aiheeseen liittyviä satuja jännityksen hälventämiseksi. Kirjavinkkejä:

- Veera lääkäriässä, Aino Havukainen ja Sami Toivonen, 2012
- Roosa sairaalassa, Tuula Portin ja Susanna Sinivirta, 2016
- Auts, tohtori Tiikka!, Annet Rudolph, 2016
- Milla menee lääkäriin, Aline de Pétigny, 2005
- Heippa – täällä bakteeri!, Pentti Huovinen, 2007

Fimlab

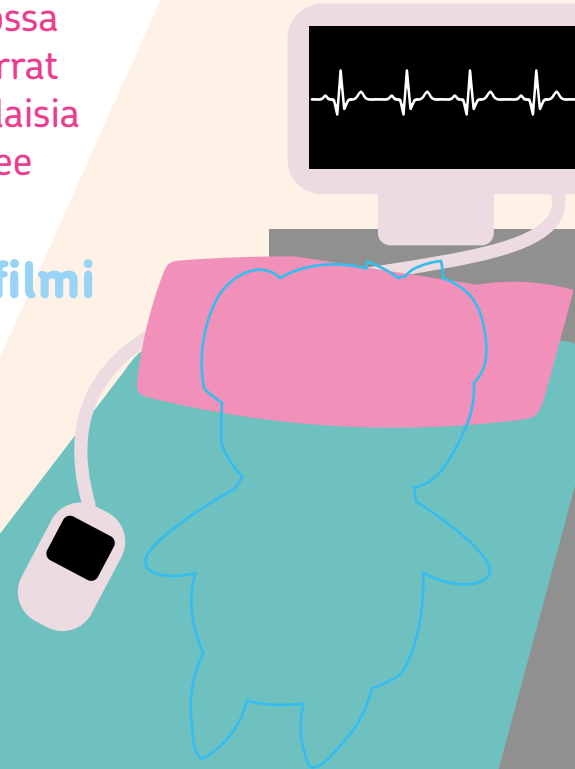

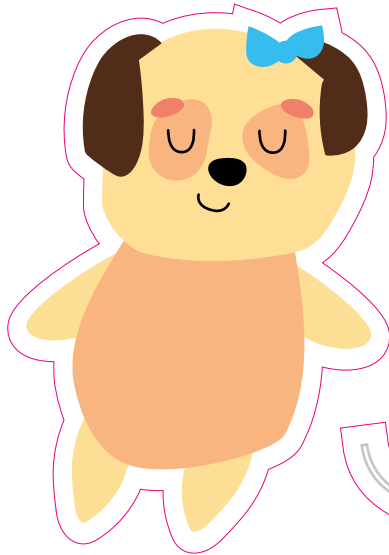
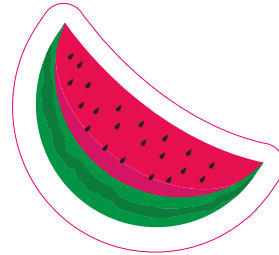
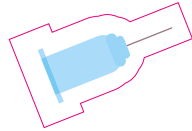
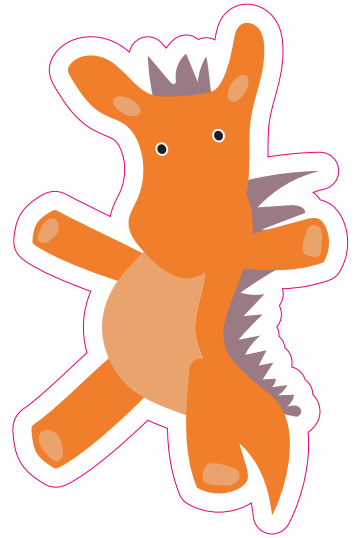
Nyt on sinun vuorosi kertoa, kuinka Pikku-Labbis vierailee laboratoriossa ja mitä siellä tapahtuu! Liimaa tarrat haluamillesi paikoille ja keksi, millaisia asioita Pikku-Labbis pohtii ja kokee vierailunsa aikana.

Verikoe

Sydänfilmi

Fimlab

